

**Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote –
zariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja**

PROGRAMOVÁ PONUKA NA MÁJ 2017
☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

**Vtáky Gemerskej pahorkatiny
1. marec – 10. máj 2017**

Výstava predstaví výsledky desaťročného výskumu vtáctva tohto územia. Počas trvania výskumu sme tu zaznamenali 129 druhov vtákov, z toho 90 hniezdičov a 20 druhov európskeho významu. Budete ich môcť bližšie spoznať pomocou dermoplastických preparátov, fotografií a krátkych popisov a vychutnať si atmosféru údolí miestnych potokov s lúkami prostredníctvom nahrávok vtáčieho spevu, ktorý sa územím nesie počas jarných rán. Výstavu z verejných zdrojov podporil *Fond na podporu umenia*.

**Maliar Lučenca – Život a dielo Františka Gyurkovitsa (1976 – 1968)
11. máj – 31. júl 2017
Vernisáž výstavy – 11. mája 2017 o 15.00 hod.**

Výstavu usporiadalo Novohradské múzeum a galéria v Lučenci v roku 2016, pri príležitosti 140. výročia narodenia umelca. Františka Gyurkovitsa právom nazývajú maliarom Lučenca, resp. Novohradu, keďže jeho život a dielo sa neoddeliteľne spájajú s týmto mestom a okolím. Narodil sa v roku 1876 v Budapešti, tu aj študoval, neskôr sa dostal do Paríža (Akadémia Julian) a na akadémiu do Mníchova. Status akademického maliara a jeho obľúbená povaha ho predurčili stať sa významnou osobnosťou. V období rakúsko-uhorskej monarchie bol uznávaným a vyhľadávaným umelcom, neskôr, v mladom československom štáte ako príslušník národnostnej menšiny sa stal maliarom tvoriacim na periférii umeleckého života. Až v druhej polovici 20. storočia sa začala integrácia jeho tvorby do celoštátneho kultúrneho kontextu Slovenska, no jeho život a dielo doteraz neboli komplexne spracované. Zámerom výstavy je nielen predstaviť maliarovu umeleckú dráhu, ale priblížiť aj jeho osobnosť v kontexte rodinných vzťahov a historicko-spoločenských pomerov doby.





Romano dživipen – Rómsky život, XI. ročník

17. máj – 25. jún 2017

Vernisáž výstavy – 17. mája 2017 o 13.00 hod.

Výstava je zároveň aj súťažnou prehliadkou, pričom jej cieľom je podporiť rozvoj fantázie a tvorivosti u detí a zároveň prehĺbiť ich záujem o hmotnú a duchovnú kultúru Rómov. Z toho dôvodu je námetom detských kresieb rómska kultúra, život Rómov v minulosti a v súčasnosti, motívy ľudového bývania, kočovania, odievania, vzťah Rómov k hudbe, k remeslám, predstavy o nadprirodzených a rozprávkových bytostiach, teda všetko, čo charakterizuje rómske etnikum. Pri príprave výstavy boli oslovené základné školy v okresoch Rimavská Sobota, Revúca a Poltár.

Krásavice zahalené v dyme

Historické fajky a fajčiarske potreby zo zbierok Gemersko-malohontského múzea

20. máj – 30. júl 2017

Výstava bude sprístupnená počas Noci múzeí 2017 – 20. mája 2017 o 18.00 hod.

Výstava predstaví verejnosti historické fajky z obdobia 17. – 20. storočia, ako aj fajčiarske potreby súvisiace s fajčením tabaku z fajky. Zbierka fajok Gemersko-malohontského múzea predstavuje rozsahom pomerne malý, avšak o to rôznorodejší zbierkový fond, ktorý v mnohých smeroch obsahuje aj unikátne a výnimočné fajky s vysokou umeleckou a estetickou hodnotou.

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2017 – XIII. ROČNÍK

20. máj 2017, 18.00 – 23.00 hod.

Podujatie slávnostne otvorí riaditeľka múzea. V rámci programu vystúpia žiaci Súkromného hudobno-dramatického konzervatória v Rimavskej Sobote s divadelnou scénkou na tému 135 rokov Gemersko-malohontského múzea. Pripravený je aj koncert v podaní tohto konzervatória. Večerná návšteva múzea bude tradične spojená s komentovanými prehliadkami stálej vlastivednej expozície a výstav. Atmosféru nočného múzea bude dotvárať prezentácia remeselníkov z Gemera-Malohontu, spojená s ukážkou remeselných prác a produktov – tkanie na krosienkach, pletenie lana, výroba mydla, vyšívanie, výroba šperkov a detských drevených hračiek. Na dvore múzea stretnete najrôznejšie gazdovské zvieratá. Každý 100. návštevník dostane od riaditeľky múzea darček.





PREDMET MESIACA

FALZIFIKÁT ANTICKÉHO KAHANCA S VYOBRAZENÍM SV. JURAJA



Kahanec svojim morfológickým tvarom pripomína kahanec zo záveru doby rímskej (cca 3. - 4. storočie). Najväčšou kuriozitou kahanca je jeho výzdobný motív, ktorý predstavuje tzv. svätójurajská legenda.

Sv. Juraj z Kapadócie, bol kresťan, vojenský tribun, ktorý bol za svoju kresťanskú vieru kruto mučený a nakoniec v roku 303 štáť v meste Lidda, na území dnešného Izraela. Uctievanie Sv. Juraja ako mučeníka sa začalo šíriť veľmi rýchlo po jeho smrti, predovšetkým na Blízkom

východe, už za cisára Konštantína I. Veľkého (306 – 337). Kult sv. Juraja sa do západnej Európy dostal v 6. storočí.

So sv. Jurajom je neodmysliteľne spätá svätójurajská legenda, ktorá je zobrazená aj na kahanco. Legendu spísal dominikánsky mních Jakub de Voragine, v diele *Legenda Aurea*, v rokoch 1250 – 1260. Legenda hovorí o sv. Jurajovi, ktorý zachránil princeznú pred drakom, tak že draka prebodol oštepom. Drak symbolizuje pohanstvo a obrátenie pohanstva na kresťanskú vieru.

Ostáva záhadou kto a prečo vyrobil pomerne morfológicky vernú kópiu kahanca z mladšej doby rímskej (3. – 4. storočie) a ako výzdobný motív použil historicky nekorešpondujúci motív svätójurajskej legendy, známej najskôr od 13. storočia. Nálezové okolnosti kahanca sú rovnako neznáme, nevieme kedy a za akých okolností sa tento zbierkový predmet dostal do zbierok do múzea. Vieme povedať len toľko, že kahanec pochádza zo starých zbierok múzea.





Stála vlastivedná expozícia

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov Gemer a Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina pri obci Hajnáčka, pestrá kolekcia dermoplastických preparátov živočíchov, vzácne archeologické nálezy zo Včeliniec, Hodejova, Tornale i samotnej Rimavskej Soboty, zbierky dokumentujúce obdobie tureckých vpádov a stavovských povstaní, ukážky cechovej a kameninovej výroby a historického nábytku, ukážky ľudového bývania a odievania, výrobkov remeselníkov (hrnčiari, brdári, rezbári...) či umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta Uhorska a regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je múmia egyptskej ženy z obdobia 1087 – 664 pred Kristom a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare vurana obrieho, ktorý vyhynul v 17. storočí. Prostredníctvom zvukového panelu si vypočujete žaby, cicavce a najrôznejšie druhy vtákov.

Expozícia Protifašistický odboj a SNP v Gemeri-Malohonte

Moderne koncipovaná expozícia ponúka komplexný pohľad na problematiku protifašistického odboja a Slovenského národného povstania v regióne. Prostredníctvom trojrozmerných predmetov, fotografického materiálu i audiovizuálnych prezentácií sú okrem reálií protifašistického odboja naznačené i podmienky pre jeho formovanie a dôsledky vzniku Slovenského štátu, Viedenská arbitráž či nemecká okupácia.

MÚZEUM OTVORENÉ AJ V SOBOTU A NEDEĽU (9:00 – 17:00)

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Kontakt:

Gemersko-malohontské múzeum
Nám. M. Tompu 5, 979 01 Rimavská Sobotka
tel.: 047/56 32 741, 56 32 730
fax: 047/56 32 730
e-mail: office@gmmuzeum.sk
Web: www.gmmuzeum.sk
Facebook: Gemersko-malohontské múzeum Rimavská Sobotka

Otváracie hodiny:

Pondelok – Piatok 8:00 – 16:00
Sobota – Nedeľa 9:00 – 17:00
(apríl – september)

Vstupné:

Dospelí – 2 €
Deti, študenti, dôchodcovia – 1 €
Deti do 6 rokov, ZŤP, vojnoví veteráni – zdarma

